

ธรรมะ คือ ความจริง

เมื่อได้ยินคำว่า 'ธรรมะ' หลายคนมักจะนึกถึงเรื่อง การปฏิบัติธรรม การทำความดี ... แต่ความจริงแล้ว ธรรมะ มีความหมายที่เรียบง่ายและกว้างขวางกว่ามาก ธรรมะ คือ 'ความจริง' ความจริงที่เป็นธรรมดา เป็นธรรมชาติ มีความหมายรวมทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี ดังนั้น การศึกษาธรรม จึงเป็นการศึกษาให้เข้าใจสิ่งต่างๆ อันเป็นธรรมชาติ ซึ่งก็คือ การเข้าใจในความเป็นไปของสิ่งที่เกิดขึ้น มีอยู่ และเป็นไป ตามธรรมดาของสิ่งนั้น และการประพฤติธรรม ก็คือ การประพฤติให้ตรงกับสิ่งที่เป็ธรรมชาตินั้นเอง

การที่เราจะเคารพนับถือใคร ก็ต้องเคารพเพราะมอง เข้าไปถึงธรรมะของสิ่งนั้น ไม่ใช่เคารพเพราะความเชื่อ เพราะเป็นพระเป็นเทวดา หรือเป็นผู้มีอาวุโสมากกว่า เช่น เราเคารพพระสงฆ์ในฐานะเป็นแบบอย่างของคนที่เคยมีกิเลส แล้วสามารถต่อสู้เอาชนะกิเลสไปได้ เราเคารพบรรพบุรุษ เพราะท่านทำคุณความดีให้เป็นแบบอย่างหรือบางคน บรรพบุรุษไม่ดี ขี้โกง คอร์รัปชัน เราก็กอบเป็นบทเรียน บรรพบุรุษของเราโกงไว้เยอะแยะ สุดท้ายก็ไปตัวเปล่าๆ เมื่อคนเขานึกถึงเขาก็ดำตามหลังเอา สิ่งนี้บรรพบุรุษก็ให้ แก่เรา ว่าอะไรที่เราควรละ อะไรที่เราควรประพฤติ" ดังนั้น เมื่อเราไหว้อะไร เคารพอะไร ให้เคารพเข้ามาให้ถึงคุณธรรม ของสิ่งนั้น จะเป็นพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เป็นเทวดา เป็นบรรพบุรุษอะไรก็ตามมองเข้าไปให้เห็นธรรมะให้หมด แล้วชีวิตจะก้าวหน้าจะร่มเย็นเป็นสุข